

Aan: De gemeente Vught
Van: Adviesraad Sociaal Domein
CC:
Datum: 18 september 2023
Betreft: Gevraagd advies voor de notitie Visie op preventief jeugdbeleid gemeente Vught 2023-2027 "It takes a village to raise a child".

Inleiding/aanleiding

In het document Visie op preventief jeugdbeleid gemeente Vught 2023-2027, werkt de gemeente Vught de startnotitie Visie op preventief jeugdbeleid 2023-2027 verder uit en beschrijft het haar visie op het preventief jeugdbeleid. Dit jeugdbeleid is in de komende jaren leidend voor alle jeugd tot en met 27 jaar en hun ouders.

Probleemstelling

Met datgene wat beschreven staat in de notitie Visie op preventief jeugdbeleid gemeente Vught 2023-2027, krijgen jeugdigen in de gemeente Vught daarmee gelijke kansen, kunnen zij zichzelf ontwikkelen, leven zij gezond, mogen zij zichzelf zijn en groeien zij op een prettige en veilige manier op?

Onderzoeksmethode/ wijze van aanpak

De notitie Visie op preventief jeugdbeleid gemeente Vught 2023-2027 is bestudeerd plus de bijlagen, te weten:

1. Startnotitie Visie op preventief jeugdbeleid 2023-2027,
2. Participatieplan Visie op preventief jeugdbeleid,
3. De 10 beschermde factoren,
4. Omschrijving rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partners, 5. Samenwerking op jeugdgroepen in Vught,
6. Eerste verkenning jeugdparticipatie.

Daarnaast zijn verslagen van de participatiebijeenkomsten 1 (1 februari 2023) en 2 (19 april 2023) nogmaals uitgebreid gezien. Bij de genoemde bijeenkomsten zijn leden van de ASD aanwezig geweest. Bij de eerste bijeenkomst als waarnemer en bij de tweede als deelnemer.

Dit preventief jeugdbeleid richt zich op het inrichten van een sterke basis voor alle jongeren in Vught op alle leefgebieden. De notitie beschrijft via de participatietrajecten vooral het lokale aspect in Vught. Jeugd gedraagt zich minder naar gemeentegrenzen en is heden ten dage behoorlijk mobiel zowel fysiek als op het internet. Daarom is ook andere meer regionale en landelijke informatie geraadpleegd, bijvoorbeeld over armoede, voortijdig schoolverlaten en eenzaamheid.

De notitie bakent het preventief jeugdbeleid af door aan te geven dat dit niet gaat om onderwijs en kinderopvang, niet over zware jeugdhulp of gezondheidsbeleid of armoedebeleid, maar preventie heeft wel met deze onderwerpen een directe dan wel indirecte relatie. Daarom wordt door ons bijvoorbeeld ook de lokale educatieve agenda bestudeerd en jaarverslag leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) 2021-2022.

Bevindingen

Vooraf dient opgemerkt te worden dat het participatietraject dat doorlopen is door de gemeente Vught om deze notitie te realiseren lof verdient. Alle geledingen die ook maar iets met jeugd te maken hebben in Vught, zijn uitgenodigd om hun stem te laten horen bij de participatiebijeenkomsten voor deze notitie.

Een kanttekening bij deze aanpak is de volgende. Een enigszins andere aanpak was misschien waardevoller geweest. Als naast de deelnemers van het genoemde participatietraject ook meer deelnemers van het (regionale) jeugdvangnet uitgenodigd en aanwezig waren (jeugdbescherming, leerplicht, RMC, Raad voor de Kinderbescherming e.d.) bij het participatietraject, had deze notitie wellicht een scherper beeld over preventie op kunnen leveren en was de samenhang beter zichtbaar geworden. Deze deelnemers hebben vanuit hun curatieve aanpak in veel gevallen een goed beeld waar het in de preventieve aanpak aan ontbroken heeft.

De nadruk van het preventieve jeugdbeleid richt zich in de notitie vooral op het inrichten van een sterke basis voor alle jongeren op alle leefgebieden (thuis, onderwijs en vrije tijd). Als de basis goed is hebben ouders en jeugdigen volgens de notitie handvatten om zichzelf te ontwikkelen. Een basis waar ook voldoende aandacht is voor preventie en lichte collectieve ondersteuning. Als er meer specifieke jeugdhulp noodzakelijk is wordt deze ingezet uit het Regionaal Beleidsplan jeugdhulp (zoals ander beleid genoemd buiten beschouwing blijft in deze notitie; zie laatste alinea van dit advies onder Onderzoeksmethode/wijze van aanpak).

De basis in Vught is sterk en het aanbod aan preventie en vrij toegankelijke voorzieningen is volgens de notitie toereikend. Deze vaststelling roept wel de vraag op waarop dit gebaseerd is. De lezer vindt niet terug waar dit op gebaseerd is.

In deze notitie wordt alleen voornamelijk lokaal gekeken en jeugd gaat elke dag veel verder dan de gemeentegrenzen en komt regionaal met verschillende organisaties en instellingen in contact.

Voor de wijze waarop de basis verder versterkt kan worden geeft de notitie een aantal manieren aan. Deze zijn in gevallen (te) algemeen geformuleerd en daarmee te vrijblijvend. De tekst van de notitie laat veel van deze algemeenheden zien waarbij onduidelijk is wat bedoeld wordt of hoe men tot een stelling komt.

Een voorbeeld uit de tekst.

“(sommige) jeugdigen weten het bestaande aanbod in Vught onvoldoende te vinden en te bereiken en (sommigen) partners weten jeugdigen nog onvoldoende te bereiken. We wisselen goede ideeën uit hoe we met name kwetsbare jeugdigen beter kunnen bereiken”(6^e streepje blz. 7). De vraag komt hierbij in beeld of dit nog bedacht moet worden of wanneer doen we dat ? Daarbij moet niet vergeten worden dat dit gehele preventieve jeugdbeleid ingericht wordt om de jeugd een zo goed mogelijke toekomst te bieden en te voorkomen dat de meer kwetsbare jongeren tussen de bekende “wal en schip” belanden. Met zo’n algemene vrijblijvende formuleringen in de tekst wordt deze jongeren weinig geboden. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen, bijvoorbeeld: “extra inzet op (kwetsbare) jeugdigen, gezinnen en potentiële risico’s (8^e streepje blz. 7). De vraag is ook hier weer wat houdt deze inzet in ?

Daarnaast wordt de Vughtse jeugdaanpak via een model weergegeven alwaar tevens de 10 beschermde factoren van het Nederlands Jeugdinstituut bij worden weergegeven. Deze factoren vragen wel nuancering. Bijvoorbeeld “Bij erkenning en waardering van positief gedrag” zal het gedrag bij de een niet, minder of meer positief ervaren worden dan bij de ander.

Met de jeugd gaat het in Vught volgens de notitie over het algemeen goed. Daarbij is het belangrijk te realiseren dat dit niet voor alle jeugdigen geldt. Zoals uit landelijke en regionale cijfers duidelijk wordt zijn er bijvoorbeeld thuiszitters, is er een grote voortijdige onwenselijke uitstroom uit het MBO en is er onder jeugdigen armoede en eenzaamheid. Hoe groot deze groepen zijn, kan niet aangegeven worden maar dat zij er zijn is zeker. Voor deze kwetsbare groep dient met nadruk extra inzet te zijn.

In de notitie wordt de aandacht gericht op 4 thema's die vanuit het participatietraject het meest actueel zijn en die volgens ouders, jeugdigen en belangrijkste partners het meest van belang zijn. Bij deze thema's wordt in de notitie aangegeven wat volgens de notitie bereikt wil worden en wat daarvoor gedaan gaat worden.

Thema 1 Middelen gebruik.

De inzet die hierbij geboden wordt lijkt ons de juiste te zijn, al zal deze inzet wel de weg van de "lange adem" worden.

Thema 2 Mentale problematiek.

Hier wordt een goede inzet verwoord, maar ook op onderdelen in het algemeen oplossingen geboden waarbij men zich afvraagt: "Dat klinkt interessant maar hoe realiseer je dit?" Een voorbeeld uit de tekst: "jeugdigen zo vroeg mogelijk bewust maken van risico's van mentale problematiek" (1^e streepje 1^e alinea blz. 10). Het onderwerp is bij veel volwassenen niet gemakkelijk onder de aandacht te brengen en zeker niet bij jongeren. Een vraag die hierbij met nadruk in beeld komt is op welke wijze wil je dit structureel bij jongeren doen?

Wij vinden dit onderwerp van het grootste belang met name door de invloed die de coronaperiode hierbij op de jeugd heeft gehad en vragen hiervoor met nadruk aandacht.

Thema 3 Sociaal gedrag.

Het merendeel van de jeugd zal de trajecten hierbij wel weten te vinden. Hier zou naar onze smaak meer aandacht aan eenzaamheid onder jongeren besteed moeten worden (ook onder invloed van de coronaperiode). Hierbij wordt te gemakkelijk gedacht aan bijvoorbeeld het verenigingsleven en ontmoetingsplaatsen vorm geven. Eenzaamheid is daarvoor een te complex probleem waarbij veel (ook individuele) inzet gedaan moet worden om uiteindelijk resultaat te bereiken. Ook armoede zou hierbij meer aandacht moeten krijgen, daar armoede en sociale uitsluiting vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Thema 4 Rol van ouders.

Bij dit thema lijkt ons dat de juiste activiteiten voortgezet worden of toegevoegd, waarbij toch weer de formulering vragen oproept: "stimuleren van

ouderbetrokkenheid op alle terreinen”. Klinkt als zinsnede mooi, maar bijvoorbeeld alleen al de ouderavond in het onderwijs laat alleen die ouders zien die echt geïnteresseerd zijn. Zou dit bij andere onderwerpen zoveel anders zijn ? Ook lijkt het dat niet alleen de acties preventief gericht zijn: (9^e streepje blz. 13): “bij signalen van overlast of criminaliteit/onveiligheid door hun kinderen, worden ouders tijdig betrokken....”.

Monitoring.

In deze notitie wordt een diversiteit aan deels algemene acties genoemd en voor een deel uitgevoerd door of via verschillende instellingen en organisaties. Het lijkt ons een flinke klus om hierbij een juiste monitor op te zetten zodat duidelijk wordt wat de resultaten zijn van de notitie Visie op preventief jeugdbeleid gemeente Vught 2023-2027 “It takes a village to raise a child”. Niet in de laatste plaats omdat in verschillende gevallen onduidelijk is op welke wijze de acties worden uitgevoerd.

Financieel.

Bij het financieel deel valt op dat bepaalde acties (jeugdparticipatie, doorontwikkeling e.d.) geen financiële dekking hebben. Het zou goed zijn dat daarvoor middelen beschikbaar komen.

Conclusies en aanbevelingen

- Het participatietraject dat doorlopen is door de gemeente Vught om deze notitie te realiseren verdient waardering. Alle geledingen die ook maar iets met jeugd te maken hebben in Vught, zijn uitgenodigd om hun stem te laten horen bij de participatiebijeenkomsten voor deze notitie.
- Als naast deelnemers van het participatietraject ook meer deelnemers van het (regionale) jeugdvangnet aanwezig waren bij het participatietraject (jeugdbescherming, leerplicht, RMC, Raad voor de Kinderbescherming e.d.), had de notitie een scherper beeld kunnen krijgen en was de samenhang beter zichtbaar kunnen worden. Deze deelnemers hebben vanuit hun curatieve aanpak in veel gevallen een goed beeld waar het in de preventieve aanpak aan ontbroken heeft.
- De notitie richt zich via de participatietrajecten vooral op het lokale aspect in Vught. Jeugd gedraagt zich minder naar gemeentegrenzen en is heden ten dage behoorlijk mobiel zowel fysiek als op het internet. Het is daarom van belang met betrekking tot de jeugd goede regionale samenwerking en contacten te onderhouden met instellingen en organisaties.

- In de notitie worden verschillende aanbevelingen en acties opgenomen die algemeen geformuleerd zijn. Hierdoor ontstaat onduidelijkheid in wat we van de acties en aanbevelingen mogen verwachten. Deze acties en formuleringen zouden daarom meer SMART geformuleerd moeten worden.
- In de notitie lijkt door de keuze van thematiek de aandacht voor de meer kwetsbare jeugd minder aanwezig te zijn. We pleiten er daarom voor die jongeren die het betreft - bijvoorbeeld onder invloed van eenzaamheid of armoede versterkt door de coronaperiode - meer aandacht in deze notitie te geven.
- In deze notitie is een diversiteit aan acties genoemd en uitgevoerd door of via verschillende instellingen en organisaties. Om de resultaten op een voldoende wijze in beeld te brengen dient er een uniforme methodiek voor de monitor

Advies

gehanteerd te worden zodat de resultaten periodiek goed duidelijk worden.
Wij als ASD ontvangen deze resultaten graag op ijkmomenten.

- Bij het financieel deel valt op dat bepaalde acties (jeugdparticipatie, doorontwikkeling JOP's e.d.) geen financiële dekking hebben. Graag daarvoor middelen beschikbaar stellen.

Uw reactie op dit advies stellen wij zeer op prijs.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Vught,

Naam

René van Vugt

voorzitter ASD Vught